

Vidga perspektivet

Ska en präst vid en skolavslutning i kyrkan få säga "Gud välsigne er" eller berätta om varför vi firar jul? Svaret är Nej enligt Skollagen och Skolverket. Skolan ska ju vara icke-konfessionell, som det så fint heter.

Så här står det i läroplanen under rubriken "Saklighet och allsidighet":

"Skolan ska vara öppen för skilda uppfattningar och uppmuntra att de förs fram. Den ska framhålla betydelsen av personliga ställningstaganden och ge möjligheter till sådana. Undervisningen ska vara saklig och allsidig. Alla föräldrar ska med samma förtroende kunna skicka sina barn till skolan, förvissade om att barnen inte blir ensidigt påverkade till förmån för den ena eller andra åskådningen". (Läroplanen för Grundskolan, Förskoleklassen och Fritidshemmet 2011 s. 8)

Men frågan är hur mycket ensidig påverkan som en femminuterspredikan i samband med en skolavslutning utsätter barnen för? Säkert försvinnande litet i förhållande till det som sker varje vanlig dag i den svenska "icke-konfessionella" skolan. Den plats där lärare och läromedel kontinuerligt impregnerar eleverna med de odiskutabla "sanningarna" att universum och livet i dess mångfald uppkommit genom kosmiska tillfälligheter och planlösa naturlagar. Där all vetenskaplig kritik mot en sådan historiebeteckning brukar definieras som religiös fundamentalism eller pseudovetenskap som inte har med verkligheten att göra. Och där läromedlen i religionskunskap målar upp bilder av religiösa sammanhang som ingen utövande troende känner igen sig i, oavsett vilken religion man råkar tillhöra.

Det är nog detta som är det verkliga problemet. Då blir frågan om skolavslutning i kyrkan ganska marginell i sammanhanget, och vi bör inte klandra skolverkstjänstemännen - de gör ju faktiskt bara sitt jobb med att tolka lagtexten.

Med andra ord tycker jag att avslutningsfrågan har lite för snävt fokus. Varför inte ta fasta på den första halvan av läroplanscitatet och verka mer aktivt för att skolans och läromedlens framställning av religionerna blir sådana att troende elever kan känna igen sig i dem? En komplettering av skollagen med ett undantag för tillfälliga konfessionella inslag i skolundervisningen som redan nämnts i debatten kan säkert bidra till en sannare skildring av trons folk. Det borde inte vara omöjligt med hänvisning till att läroplanen refererar till vårt kristna kulturarv.

Men framför allt måste undervisningen i ursprungsfrågorna bli saklig och balanserad så att eleverna får möjlighet att ta del av och diskutera även evolutionskritiska argument. Det är tyvärr inte fallet idag. Detta förutsätter förstås att sådana argument presenteras och diskuteras vid våra högskolor och inte minst inom lärarutbildningen. Först då kommer skolan så småningom på allvar att kunna leva upp till skollagens krav.

Med eller utan skolavslutningar i kyrkan.

Göran Schmidt, Göteborg, skollärdare